

DSpace Institution

DSpace Repository

<http://dspace.org>

Volleybal Magazine

Volleybal Magazine Scans

1987-12

Ruimte, tijd en volleybal

Volleybal Magazine

<http://hdl.handle.net/10673/40>

Downloaded from DSpace Repository, DSpace Institution's institutional repository

VOLLEYBAL MAGAZINE

Tijdschrift van de Federatie
Oefenmeesters Volleybal
15de jaargang nr. 10

- **Hoofdredactie:**
Fernand Walder
- **Eindredactie:**
Willy Mertens
- **Redactie:**
Mart Buekers
Luc De Leenheer
Dany De Vriese
Willy Gommeren
Marc Spaenjers
Linda Tack
Michel Vandermeulen
Wilfried Van Mol
Staf Verlooy
Julien Vleminckx
Fons Wierinckx
- **Redactie-adres:**
Fernand Walder
's Hertogenlaan 56
3000 Leuven
Tel. 016/20 30 71
- **Administratie en advertenties:**
Willy Mertens
Rubensstraat 67
2510 Mortsel
Tel. 03/455 92 43 (België)
vanuit Nederland:
09/32.3.4559243
- **Bankrelaties**
Volleybal Magazine:
vanuit België:
068-2050722-72
(Gemeentekrediet)
001-1599812-67 (ASLK)
vanuit Nederland:
Rabobank 144932784
Volleybal Magazine
Rubensstraat 67
2510 Mortsel
- **Volleybal Magazine:**
verschijnt maandelijks
behalve in juni en juli
- **Abonnementsprijs 1987:**
Voor België: 545 BF
Voor Nederland: f 32
- **Federatie van Oefenmeesters
Volleybal:**
Michel Vandermeulen
Gerkenbergstraat 1
3690 Bree
068-2009642-23
(Gemeentekrediet)
- **Copy-right:**
Het overnemen van artikels is zon-
der toestemming niet toegestaan.
- **Lay-out en drukwerk:**
Drukkerij J. Ouderits pvba
Tel. 03/455 49 36
Kapelstraat 58 - 2540 Hove

RANDNOTITIES

''DAAR GAAN WE WEER!''

Kan er misschien iemand zich herinneren de hoeveelste plaatswisseling (en funk-
tie) er zich de jongste jaren heeft plaatsgehad in het bondsgebouw. Voor we op 13
december naar de stembus moeten voor de verkiezing van een nieuw praatarak,
hebben onze volleybalverantwoordelijken dit reeds voor twee weken gedaan. Een-
voudig was het niet. Er waren niet alleen plaatsen vacant, maar ook nog meerdere
kandidaten, zodat het waarschijnlijk geen gemakkelijke avond is geweest.

Als voorzitter werd de heer DE HAENE gekozen. Tot ons spijt kunnen we met ons
slecht karakter, niets vinden over onze nieuwe voorzitter (hebben ook niet gezocht).
We geven hem dan ook ruimschoots de kans om het zwalpend verbond terug in
de goede koers te zetten.

Voor de verkiezing van secretaris-generaal hadden zich niet minder dan 3 kandida-
ten naar voor geschoven. Eigenlijk niet zo verwonderlijk met zo'n titel als inzet. Men
zou voor minder met zijn... beginnen te werken. Als overwinnaar, met grote onder-
scheiding, kwam daar ''oude getrouwe'' BROECKMANS naar voren. Niet te gelo-
ven, maar waar! Voor degenen die moesten twijfelen, het is inderdaad ''den
Broeckmans'', voor tien jaar voorzitter van het verbond. Als mijn geheugen me niet
in de steek laat, is hij na het W.K. '78, stilletjes langs het achterpoortje, er vandoor
gegaan, de Lambermontlaan in een ware chaos achterlatend. Nu stapt hij met gro-
te triomf terug binnen, langs de voordeur. Het kan verkeren zij Bredero.

Beide nieuwe (nou ja!) verkozenen hebben wel iets gemeenschappelijk. Ze hebben
bina de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en hebben beloofd om de resterende
energie uit hun oude corpussen te persen, dit alleen om het volleybal te dienen,
zonder enig eigenbelang... Geef toe, wie zou er voor zo'n belofte niet bezweken
zijn; en wie durft er aan te twijfelen, dat we na jaren terug op de goede weg zijn?
Het is te hopen dat ze in hun jonge jaren niet te lang op de paardemolen hebben
gezeten, want anders gaan we nog plezante tijden tegemoet.

Maar met het vooruitzicht van de jaarwisseling, is iedereen vergevingsgezind en vol
goede voornemens. Wij wensen onze nieuwe beleidsmensen dan ook veel gezond-
de lucht en evenveel verstand.

Staf Verlooy

Inhoud

Randnotities, inhoud	3
Lage verdediging	4
Analyse van tweede lijnverdediging in volleybal	8
Ruimte, tijd en volleybal	14
Demonstratietraining - Dhr. Furuichi	17
Zomaar een ''Pisani-training'', trainingsschema 55	18
Boekbespreking: ''Team Spirit'' the elusive experience	20
Varia	22

RUIMTE, TIJD EN VOLLEYBAL

Rik Luyten

BASISIDEE

Het uiteindelijke speldoel in volleybal is de bal bij de tegenstander op de grond te krijgen. Wij zullen dus situaties trachten te creëren, binnen dewelke de tegenstander meer ruimte dient te verdedigen dan hij aankan, hem dus trachten in de ruimte te verslaan. Dit blijft het uiteindelijke doel; tijdsaspecten in volleybal blijven hieraan ondergeschikt.

Er zijn in het volleybalspel 2 confrontatiepolen waarbinnen deze strijd om de ruimte wordt gestreden, nl.:

- Opslag versus receptie
- Aanval versus verdediging (hoge & lage)

OPSLAG-RECEPTIE

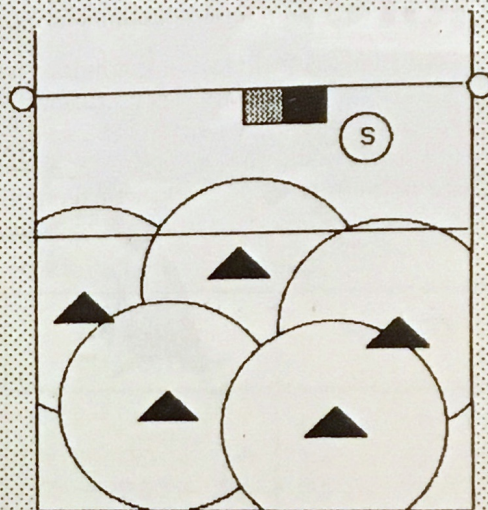
Dit front kan niet los gezien worden van de andere confrontatiepool: aanval-verdediging. Vaak is de opslagtechniek er immers op gericht de ruimte voor de komende aanval van de tegenpartij zo veel mogelijk te beperken & zodoende deze strijd met meer kans op succes te kunnen aangaan (zie verder). De technische problemen die de floater-service stelt kunnen in dit licht gezien worden.

Op zichzelf kan de floater-service ook voor ruimteproblemen zorgen; er wordt immers via de labiele balcurve een onzekerheid ingebouwd wat betreft de uiteindelijke bestemming van de service. De reactietijd van de opslagverdediger wordt bijgevolg verkort & zodoende verkleint het actieradius van de zone die hij verdedigt (en wint de speler aan de opslag dus ruimte). Bovendien kan de reactietijd van de opslagverdediging nog verkort worden als er omwille van de onzekere balcurve coördinatieproblemen ontstaan - tussen verschillende receptionisten, zodat reeds op dit front, hoe zelden het ook gebeurt, de opslaggever de strijd om de ruimte in zijn voordeel kan beslechten.

Met de huidige receptiespecialisatie (slechts 2 of 3 spelers in receptie) vergroot het actieradius voor elke receptionist gevoelig. Indien dit actieradius door het beperken van de reactietijd kan beperkt worden, vallen in zulke receptieopstellingen onherroepelijk gaten, welke de opslaggever de mogelijkheid biedt om rechtstreeks te scoren. Om de reactietijd van de opslagverdediging te verkorten moet de opslag snel zijn, hiertoe zijn vlakke balcurven aangewezen, evenals korte balcurven. De sprongservice verkort de balcurve (de bal wordt eigenlijk in het veld geslagen) en versnelt de balcurve; zodoende is men deze service meer en meer gaan gebruiken tegen deze receptieopstellingen. Het dient wel gezegd te worden dat het technisch en fysisch meesterschap vergt om deze service tactisch juist geplaatst uit te voeren. Hierbij merkt U een schets van A.

Selinger, die het actieradius geeft van de verschillende receptionisten binnen een W-opstelling bij gegeven balsnelheid en verplaatsingssnelheid.

Figure 4-20. Player's Range of Response in One Second in a W Serve-Receive Formation

Serve Flight Time: 1 sec.
Player's Speed: 250 cm./sec. forward and 220 cm./sec. backward

AANVAL-VERDEDIGING

* De aanvaller

Men kan drie assen onderscheiden die de ruimte voor de aanvaller structureren:

- de diepte-as: de afstand van de pas tov. het net
- de verticale as: de hoogte van de pas
- de breedte-as: de plaats van de pas aan het net (afstand tov. de antenne)

De diepteas:

hoe dichter de bal tegen het net gespeeld wordt, hoe meer ruimte de aanvaller heeft om in te slaan; hoe verder de bal van het net gespeeld wordt, hoe minder ruimte de aanvaller bestrijkt. A.

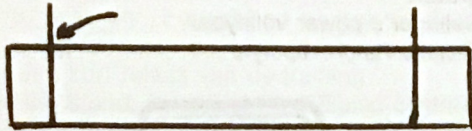
Selinger geeft ons enkele cijfers: Bij een aanvalspas die op 2m91 hoogte wordt geslagen en op 52 cm van het net, kan de aanvaller met een rechtlijnige balcurve de bal minimum op 2m43 van het net tegen de grond slaan; is die bal echter 1m48 van het net, wordt de minimum afstand tov. het net 7m03!

De Vertikale as:

Hoe hoger de bal is, hoe dichter de bal tegen het net kan geslagen worden, en hoe meer ruimte de aanvaller bijgevolg bestrijkt. Dit wordt vooral belangrijk naargelang de bal verder van het net is.

Deze factor is echter niet zo kritiek als de vorige: op een pas die 52 cm van het net is en die 3m02 hoog is, kan de aanvaller de bal op 1m54 van het net inslaan (bij 2m91 hoogte: 2m43).

De Breedteas:

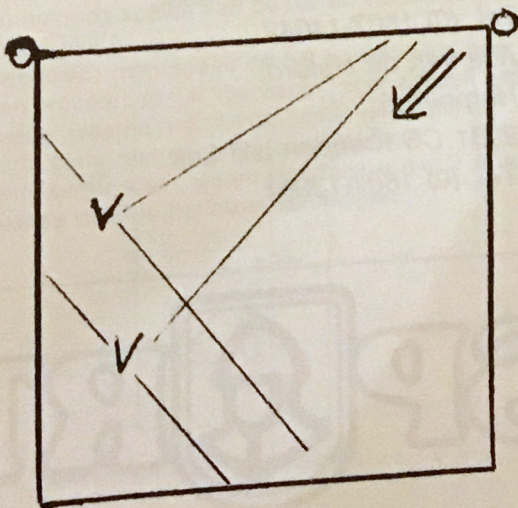
De hierboven getekende balcurve garandeert voor een rechtshandige de meeste aanvalsmogelijkheden in de breedte: aan zijn rechterzijde kan hij de bal hoger nemen, voor zijn linkerschouder moet hij de bal lager nemen. Deze balcurve biedt hem bijgevolg een bredere timingmarge (de aanvaller kan de bal iets laten voorbijgaan), hetgeen de aanvaller extra kansen biedt om het blok of de verdediging in de ruimte te verslaan.

* De verdediging

Elke verdediger bestrijkt, zoals bij de receptie, een actieradius. De snelheid van de aanval kan gebruikt worden om dit actieradius te verkleinen; het tijdsaspect staat weer in dienst van de ruimte; immers, een harde aanval op zichzelf heeft geen zin als hij juist op de verdediger gegeven wordt; de snelheid van de aanval rendeert pas als hij goed geplaatst is in de ruimte.

De verdedigers dienen de ruimte zo economisch mogelijk te verdelen, en bijgevolg zo veel mogelijk ruimte te bestrijken om hun kans op succes te vergroten; het spreekt bijgevolg voor zichzelf dat zij niet het actieradius van hun medespelers mogen overlappen.

Bijgevolg moet er zowel in de breedte als in de diepte op andere assen verdedigd worden (zie tekening)

Door dichter te komen verdedigen, verkleint de verdediger de aanvalshoek & bijgevolg zijn actieradius, doch ook de reactietijd wordt korter. Deze tactiek kan misschien uitkomst bieden aan spelers met een goede reactie (Berzins bv.)

De verdedigingstechniek moet in functie staan van het uitbreiden van het actieradius. Mark Spaenjers heeft hieromtrent in zijn clinics en zijn artikels al een zeer waardevolle bijdrage geleverd.

* Het blok

De bedoeling van het blok is een zo groot mogelijk deel van het veld af te schermen tov. de aanvaller (de ruimte in te krimpen) zodanig dat het actieradius van de verdedigers niet te groot hoeft te zijn. Zodoende kunnen de verdedigers tegen snellere aanvallen nog een groot deel van de ruimte bestrijken.

Welke middelen heeft het blok hiertoe?

— De diepte:

Mart Buekers heeft al uitvoerig aangetoond dat hoe dichter de handen tegen de bal zijn, hoe een breder blokschaduw de blokker creëert.

— De hoogte:

In zeldzame gevallen kan de aanvaller over het blok heen slaan zodoende meer ruimte bestrijken in de diepte van het veld van de tegenstander. In deze gevallen dient een blokscherm dus hoog te zijn. Wellicht zal de blokker dan iets minder ver over het net heen reiken om iets hoger te kunnen blokken. Zodoende wordt de blokschaduw in de diepte iets verlengd, doch in de breedte iets versmald.

— De breedte:

Het spreekt vanzelf dat de handpositie zo breed mogelijk moet zijn om een brede blokschaduw te forceren. In deze zin is het ook logisch dat een 2-blok een veel bredere blokschaduw heeft dan een 1-blok.

Dit zijn de eigenschappen van een blok dat met goede kansen de strijd om de ruimte kan aanbinden tov. de aanvaller. Verdere technische aspecten van het blok zal ik niet behandelen omdat dit niet onmiddellijk aansluit bij het onderwerp van deze bedenkingen, namelijk: ruimte & tijd.

Tactische aanwijzingen voor de aanvalspas

Afstand tov het net:

Het lijkt zondermeer ideaal om de aanvalspas kort op het net te spelen; je bestrijkt immers meer veld bij de tegenstander. Doch, als er een goed blok hangt bij de tegenstander, wordt alle ruimte je ontnomen bij een dichte pas op het net (cfr. supra), uitgezonderd als je als aanvaller de bal gevoelig hoger kan nemen dan het blok reikt. In dit geval is een pas op het net aangewezen.

Het blok zal zich dan waarschijnlijk ook aanpassen en een defensief blok gaan vormen om zodoende toch een grotere blokschaduw te creëren en de ruimte van de aanvaller vooralsnog te beperken.

Bij een homogeen atletisch niveau echter wordt de afstand tov. het net bepaald door de factor tijd. Indien de aanvalspas zo snel is dat er geen blokker hangt, mag de aanvalspas op

het net zijn, indien er 1 blokker is, moet de pas iets verder van het net zijn, indien er 2 blokkers zijn nog verder; dit om voldoende ruimte te hebben om naast het blok te kunnen slaan. Dus: hoe sneller de pas, hoe dichter tegen het net. Dezelfde idee zit achter volgende uitspraak: hoe kleiner het blok, hoe dichter tegen het net; een klein blok kan immers niet ver over het net reiken en beperkt de breedte van de slagzone niet zozeer.

Wij moeten hier echter wijzen op een grensafstand t.o.v. het net.

Daarnet hebben wij cijfers van A. Selinger getoond die duidelijk demonstreerden dat hoe verder de pas van het net was, hoe beperkter de slagdiepte was, hoe kleiner dus onze ruimte wordt voor de aanval. Verdedigen wordt in die situaties eenvoudiger!!

Het is dus tactisch fout om een aanval achter de 3m-lijn te gebruiken als 3de-tijdsaanval; de slagzone is beperkt en, gezien de 1ste-tijds-3de-tijdsverdediging, staan de verdedigers op de juiste plaats klaar. Als 2de-tijdsaanval is de aanval achter de 3m-lijn heel wat nuttiger; enerzijds staan de verdedigers waarschijnlijk minder gunstig geplaatst (je verslaat hen in de diepte) en bovendien kan je een blok wegtrekken voor de aanvallers die aan het net staan en dus automatisch een grotere slagruimte hebben. Hierdoor geef je hen bovendien nog extra ruimte, want het uitschakelen van een blokker betekent niet enkel veldwinst in de breedte, doch ook in de diepte (omdat de pas dicht tegen het net kan gegeven worden).

Er dient echter weer een uitzondering gemaakt te worden voor atletisch en technisch superieure aanvallers, die de bal zo hoog nemen en zo fel naar voor kunnen springen (dit dank zij hun sprongkracht en dus wel enigzins ten koste van hun spronghoogte), dat zij eigenlijk even waardevol zijn als een extra netaanvaller.

Het is dus tactisch fout om kleine achterspelers van achter de 3m-lijn te laten aanvallen, zagezegd om het blok te verschalken; zij hebben geen natuurlijke slagruimte en moeten bijgevolg hun slag vertragen, hetgeen het actieradius van de verdedigers gevoelig vergroot.

Hoogte van de aanvalspas:

De hoogte is slechts een kritische factor in geval er geslagen wordt op verre ballen van het net (het verruimen van de slagdiepte) of in geval van atletische superioriteit (cfr. supra). Hogere ballen verruimen wel de slagzone, doch niet enorm veel (zie cijfers). Tot heden staarde men zich te veel blind op deze factor, in de toekomst zal de factor netbreedte belangrijker worden (zie verder). Bij het blok is deze factor wel belangrijk omdat de afstand, welke het blok over het net kan reiken hiervan afhangt.

Breedte t.o.v. het net:

Om de hierboven getoonde balcurve te behouden (met maximaal brede slagzone) is het belangrijk dat de aanvalspas niet te snel gespeeld wordt (juist snel genoeg om de 2de blokker te beletten aan te sluiten). Indien de aanvalspas sneller komt, wordt de balcurve vlakker en krijgt de aanvaller bijgevolg minder ruimte (tegen hetzelfde aantal blokkers); bovendien kan de verdediging zich dan beter instellen op het 1-blok (als de middenblokker net niet kan aansluiten, zijn de verdedigers niet zelden hun draad kwijt!) HET TIJDS-ASPECT STAAT DUS STEEDS IN DIENST VAN HET RUIMTEASPECT!

De 1ste en de 2de aanvalstijd moeten ver genoeg van elkaar

gespeeld worden (of zeer snel na mekaar) om via tijdsgebrek de blokker in de ruimte te verslaan.

De toekomst van het topvolleybal lijkt meer en meer langs deze as te zullen werken (parallele aanlopen t.o.v. het net, zijwaartse sprongen, change in position...). Deze evolutie vergt wel een fijne coördinatie tussen aanvaller en passeur en een goede spronghoogte; sprongen met voorwaartse curve gaan immers ten koste van de hoogte. Maar gezien de hoogte binnen het huidige topvolleybal niet zo'n kritieke factor schijnt (cfr. supra), lijkt deze verschuiving een logische tactische evolutie.

Bibliografie:

- Arie Selinger's power volleybal
- NVVO-clinic Ralph Hipolyte

SPORT

Volleybalvereniging

Rabobank/Krimpen

organiseert op 2 en 4 april 1988 voor de 19^e maal haar vermaarde internationale jeugdvolleybaltoernooi voor speelsters en spelers geboren na 1/1/1966. Spelniveau 1^e en 2^e divisie nationaal.

Het toernooi wordt gehouden in sport-hal Groenendaal te Krimpen aan de IJssel. Voor gratis overnachting wordt gezorgd.

Voor verdere inlichtingen:

Thea Harder,

Zwanenkade 42,

2925 AR Krimpen a/d IJssel;

Tel. (0) 1807-14042

Ada van de Haterd,

Harpoen 5,

2931 CB Krimpen a/d Lek;

Tel. (0) 1807-13007

SPORT